

Економічна безпека країни, будучи однією з визначальних складових підсистем національної безпеки країни, одночасно має складну структуру, оскільки включає свої складові. Перелік складових економічної безпеки є теж дискусійним, навіть дещо суперечливим [2]. Це пов'язано з тим, що окремі складові національної безпеки, що визначені законодавством, входять до системи економічної безпеки, що викликає низку критичних зауважень науковців та практиків [1].

Таблиця 2

Рівні економічної безпеки України	
Рівні економічної безпеки	Складові елементи рівнів економічної безпеки
Національний	Приватний: індивідуальний; корпоративний
	Локальний: галузевий; регіональний
	Державний
Міжнародний	Регіональний
	Глобальний

Національна економічна безпека виступає внутрішньою компонентою економічної безпеки, за якої забезпечується гарантований захист національних інтересів, гармонійний, соціально орієнтований розвиток країни в цілому, достатній економічний та оборонний потенціал, навіть за найнесприятливіших варіантів розвитку внутрішніх та зовнішніх процесів.

Міжнародна економічна безпека – утворення та забезпечення функціонування системи світових господарських зв'язків, світової економічної системи, ефективну взаємодію економічних блоків і національних економік.

Тож, економічна безпека має вертикальну ієрархічну структуру (зовнішні і внутрішні компоненти) і внутрішньо – функціональну (горизонтальну) структуру. При цьому, внутрішня компонента відіграє провідну роль.

1. Сак Т. В. Економічна безпека України: поняття, структура, основні тенденції. URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/153578704.pdf>

2. Rybalchenko L., Ryzhkov E., Ohrimenco S. Modeling economic component of national security. *Philosophy, Economics and Law Review*. Volume 1, 2021. p. 25-36.

Любов МІРОШНІЧЕНКО
доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін,
кандидат філологічних наук, доцент

Петро КРАВЧЕНКО
здобувач ННІ права та інноваційної
освіти Дніпропетровського
державного університету внутрішніх
справ (м. Дніпро, Україна)

ЕКОНОМІКА: СИСТЕМА ГОСПОДАРЮВАННЯ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Для сучасного стану економіки України як самостійної незалежної держави, утвердження її як суб'єкта світового співтовариства особливо актуальними є проблеми забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку, формування механізму протидії внутрішнім та зовнішнім загрозам, підвищення рівня життя населення, розвитку системи міжнародної економічної взаємозалежності.

Сьогодні питання національної безпеки набуло особливої актуальності, оскільки від його вирішення залежатимуть доля України, соціально-економічний добробут громадян, становлення їхньої національної самосвідомості та поваги до своєї держави, тому необхідно врахувати помилки, допущені під час здійснення економічних реформ, які призвели до руйнівних процесів в економіці та у свідомості людей [1, с. 52].

Нова постіндустріальна епоха повністю переосмислює спосіб сприйняття реалій традиційної економіки, методик здійснення тих чи інших бізнес-процесів, формування

цінності ресурсів та людського капіталу, вартості товарів на ринку тощо.

Соціально-економічний розвиток нової епохи супроводжується поступовим витісненням матеріальних ресурсів на другий план і зростанням ролі таких ресурсів, як інформація та знання.

Розвинене суспільство має певну сформовану структуру та суспільні відносини. Економічну сферу суспільних відносин називають економікою. Нею охоплено всі сторони життя людини, безпосередньо пов'язані із задоволенням її фізіологічних, соціальних і духовних потреб [2, с. 18].

Економіка є господарською діяльністю суспільства та сукупністю відносин, що складаються у виробництві, обміні, розподілі та споживанні.

Дослівно з грецької мови економіка перекладається, зазвичай, як «ведення домашнього господарства». Фактично так і є.

Економіка як частина суспільного життя в тому чи іншому вигляді мала місце в ньому завжди, пройшовши шлях трансформації від винятково натурального господарства до сучасних економічних відносин [3, с. 90].

У класичному розумінні економіка – це наука про те, як суспільство використовує певні обмежені ресурси для виробництва та розподілу корисних продуктів. Економіка – це сукупність законів, правил і засобів ведення господарства.

Економіку також можна розглядати як господарство окремого регіону, країни в цілому. У цьому випадку вона є об'єктом дослідження територіального розміщення продуктивних сил. Однак для конкретної людини важливими є предмети повсякденного споживання і тривалого використання, продукти харчування тощо, необхідні для її життєзабезпечення; для підприємств, фірм, організацій та установ – засоби праці, виробничі ресурси тощо, які створюються на підприємствах промисловості, сільського господарства, зв'язку, будівництва і тому подібне. Як відомо, «центр ваги» суспільної економічної діяльності зміщується до основної ланки економіки – підприємства. Саме на його рівні створюється необхідна суспільству продукція, надаються послуги, виконуються певні роботи. Знання економіки підприємства – необхідна умова розуміння суспільних соціально-економічних процесів та вирішення нагальних господарських завдань.

На підприємстві вирішуються питання раціонального витрачання ресурсів, продуктивного використання техніки, новітніх технологій, працюють над мінімізацією витрат на виробництво і збутом продукції, залучаються інвестиційні ресурси, розробляються бізнес-плани, використовуються сучасні прийоми маркетингу, забезпечується ефективне управління [4, с. 38].

Підвищена увага надається великим виробничим підприємствам, оскільки економічний механізм їх функціонування є найбільш складним. Осягнувши його, можна зрозуміти сутність економічних процесів, які відбуваються на будь-якому підприємстві.

Ускладнення технологічних процесів та розширення асортименту продукції, способів організації виробництва, механізмів господарських зв'язків та взаємовідносин спричиняють ускладнення процесів управління економікою.

В умовах ринку виживають лише ті підприємства, які найбільш грамотно і компетентно врахують його вимоги і пріоритети, створюють і організують виробництво продукції, яка користується попитом, забезпечують високі доходи своїм працівникам. Це сприяє посиленню вимог до кваліфікації економічних кадрів, масштабів і глибини їх знань [5, с. 113].

Отже, логіка наших міркувань підводить до висновку, що економіка як системи господарювання є основним важелем розвитку та діяльності сучасних підприємств, функціонування яких тягне за собою розвиток тієї самої економіки, що, в свою чергу, сприяє національній безпеці розвитку країни.

1. Бойчик І. М. Економіка підприємства: підруч. Київ : Кондор, 2016. 378 с.

2. Іванілов О. С. Економіка підприємства : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 728 с.

3. Економіка підприємства : підруч. ; під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л. Л. та проф. Кривов'язюка І. В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.

4. Вахович І. М., Герасимчук З. В., Камінська І. М. та ін. Економіка підприємства : навч. посібник. Луцьк : Надтир'я, 2010. 632 с.

5. Волинчук Ю. В., Завадська О. М., Камінська І. М. та ін. Підприємництво і торгівля: навч. посібник ; за ред. Л. Л. Ковальської, І. В. Кривов'язюка. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. 620 с.